

N:o 20.

Ank. till Riksd. Kansli den 15 Febr. 1884, kl. 12 midd.

*Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckta motioner om ökad
skydd för sammankomster till gemensamma andaktsöfningar.*

Ökad skydd för sammankomster till gemensamma andaktsöfningar påyrkas i två inom Andra Kammaren afgifna och till handläggning af Lag-Utskottet hänvisade motioner, N:is 39 och 53.

Uti den förra af dessa motioner anför Herr J. Andersson i Lysvik:

»För fridsbrott genom våldsgerning eller störande uppträden så väl vid allmän gudstjenst och främmande trosbekännares religionsöfning som sammanträden för världsliga ändamål finnes i 11 kap. Strafflagen stadgadt ansvar, men för sådana uppträden vid särskilda andaktsöfningar saknas dylikt stadgande. Och dock måste äfven för detta senare slag af sammankomster enahanda bestämmelse anses vara af behof påkallad. Då medlemmar af vårt kyrkosamfund ega rättighet att sammankomma för gemensamma andaktsöfningar, böra väl äfven dessa sammankomster komma i åtnjutande af lagens skydd mot fridstörare. Helt nyligen har en händelse inträffat, då i brist af stadgande om straffpåföljd en dylik fridstörare ej ansetts kunna till ansvar fällas och detta exempel står ej enstaka, likasom det utan tvifvel ofta kommer att upprepas, derest det anmärkta rättslöstillståndet skulle få fortfara. Då särskilda sammankomster för andaktsöfningar äro af väsentligen enahanda karakter och hafva samma syftemål som den allmänna gudstjensten och sådan gudsdyrkan, som för främmande trosbekännare är tillåten, synes väl samma lagens skydd äfven böra komma de förra till godo. På grund af det anförda, får jag därför hemställa,

att Riksdagen ville besluta sådant tillägg uti 11 kap. af Strafflagen, att det i 1, 2 och 3 §§ tillförsäkrade skydd för allmän gudstjenst samt

Bih. till Riksd. Prot. 1884. 7 Saml. 11 Häft.

främmande trosbekännares religionsöfning äfven må komma särskilda sammankomster för andaktsöfningar till del».

I den andra af Herr *P. M. Larsson* i Löa afgifna motionen andrages hufvudsakligen följande:

I Strafflagens kap. 11 § 2 betecknades störande oljud och förargelseväckande uppträde vid gudstjenst såsom brott, och stadgade samma lag straff därför. Detta stadgande gälde icke blott statskyrkans gudstjenst, utan jemväl främmande trosbekännares religionsöfning. Lagstiftaren hade härigenom velat skydda hvarje religionsöfning mot störande uppträden. Förordningen den 11 December 1868 tilläte, som bekant, sammankomst för enskild andaktsöfning utom kyrkan och utan prestmans omedelbara ledning. Det skydd, lagen stadgade för allmän gudstjenst borde sålunda, enligt motionärens åsigt, utsträckas till sådan af lag tillåten sammankomst. Svåriligen torde man kunna finna någon orsak till skilnad härutinnan. Hvar och en borde hafva rätt att fordra, såsom svensk undersåte, att få åtnjuta lagens skydd under den tid han egnade åt religiös betraktelse, uppbyggelse och bön, hvilket religions-samfund han än tillhörde. Och svenska kyrkans egna medlemmar, som med stöd af gällande lag samlades till andaktsöfning, borde icke minst kunna påräkna att få åtnjuta en sådan förmån. Erfarenheten hade dock gifvit vid handen, att så icke vore förhållandet, och rätts-tillståndet i detta afseende skulle tvifvelsutän, då det blefve mera allmänt känt, medföra ganska obehagliga följder. Som motionären emellertid ville tro, att denna brist i lagstiftningen tillkommit genom förbiseende, samt att missförhållandet skulle blifva afhjelpat, så snart uppmärksamheten blifvit fästad derå, ville han, i afsigt att uppnå denna från flera håll uttalade önskan om likställighet inför lagen, föreslå

»att Riksdagen måtte för sin del besluta en sådan ändring af 2 § af Strafflagens 11 kap., att det skydd mot störande uppträden, som sagde paragraf lemnar allmän gudstjenst, måtte utsträckas jemväl till sammankomst för enskild andaktsöfning.»

11 kap. Strafflagen innehåller straffbestämmelser i 1 § för den, som gör våldsgerning å någon, som bevistar gudstjenst, i 2 § för den, som störer gudstjenst genom svordom eller oljud, eller dervid eljest kommer förargelse åstad, och föreskrifver, i 3 §, att hvad i 1 och 2 §§ är stadgadt, ock gäller, om der sagda brott föröfvas vid gudstjenst, som dem tillåten är, hvilka bekänna sig till främmande lära; hvarjemte i 7 § särskildt straff stadgas för den, som i uppsåt att skada göra, eller

eljest i vredesmod, emot annan drager knif eller svärd, eller spänner bössa, eller reser annat lifsfarligt vapen, vid gudstjenst, som i 1 eller 3 § sägs, ändock att ingen skada sker.

Med sådan *gudstjenst*, hvarom dessa lagrum tala, förstås *allmän, offentlig gudstjenst inom svenska kyrkan* så ock, enligt 3 §, *allmän gudstjenst inom af staten erkändt främmande trossamfund*, och sålunda hafva ock domstolarne enstämmigt tolkat nämnda lagbestämmelser (se Naumanns Tidskrift för lagskipning, o. s. v. 1875, s. 558 ff. samt det af Kongl. Maj:t den 7 November 1883 meddelat utslag). Följden häraf är, att något särskildt skydd icke åtnjutes för vare sig sådana *särskilda sammankomster för andaktsöfning* af medlemmar utaf svenska kyrkan, hvarom förordningen den 11 December 1868 handlar, eller för sådana *enskilda, gemensamma andaktsöfningar af medlemmar utaf främmande, af staten erkändt trossamfund*, hvilka kunna anses med de förra jemförliga. Der dylika sammankomster hållas *i enskildt hus*, gälla naturligen, äfven beträffande dem, de allmänna bestämmelserna om hemfrid och hemfridsbrott.

Utskottet finner nu, i likhet med motionärerne, att personer, vid dylika sammankomster församlade till gemensam andaktsöfning, böra mot obehörigt störande, på hvad sätt det vara må, af denna kunna påräkna lagens skydd, men att uti detta hänseende en lucka verkligen förefinnes i vår gällande rätt.

Då emellertid för en utredning i fråga om hvilka bestämmelser skulle vara bäst egnade att fylla denna lucka erfordras en omsigt och pröfning, som Kongl. Maj:t bäst är i tillfälle att åt ärendet egna får Utskottet, med anledning af förevarande motioner, hemställa,

att Riksdagen i skrifvelse till Konungen anhåller, det Kongl. Maj:t tackes låta utarbета samt förelägga Riksdagen förslag till sådana lagbestämmelser, som kunna finnas erforderliga för att åt sammankomster för gemensam andaktsöfning bereda hittills saknadtt nödigt skydd.

Stockholm den 15 Februari 1884.

På Lag-Utskottets vägnar:

Axel Bergström.
